

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZÁLLODASOK, VENDEGLŐSÖK, KAVESOK, PINCEREK ES KAVEHÁZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Épész évre. . . . . 12 kor. Félévre . . . . . 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ Negyedre . . . . . 3 „

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:
IHÁSZ GYÖRGY örököse

FELELŐS SZERKESZTŐ:
GYÖKÖSSY ENDRE dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-körút 22. Telef.: József 22-81

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Mozgóképek.

Magyar étlapot

követel magyar vendéglőseinktől egyik napilapunk. Nem magyarul írt étlapot. Mert az igazán szégyene volna a vendéglősiparnak, ha a szava még ma se volna magyar a magyar vendéglőfogadósok étlapjainak. Nem is erről van szó. Arról van szó, hogy az étlapok lelke is magyar legyen. Tiszteljük, becsüljük német szövetségeseinket, de igaz a dán annak a nagy napilapnak, mikor ízléstelennek, szükségtelennek találja, hogy magyar vendéglősök étlapjain „Hindenburg tokány”, „Mackensen rostélyos”, „Falkenhayn szelet”, „Berlini vagdalt”, „Vilmos császár feljuit”-féle ételek neveit olvassassuk. Ha már nem tudunk megszabadulni a háború hatásától: van nekünk Szurmaynak, Papp Daniélnek, Tamássynk, Kövessinek, József főhercegünk s ezekről a nagy és dicsőséges nevekről nevezhetünk el rostélyosokat, szeleteket feljuitakat, vagdaltakat. Megszívlelésre méltónak tartjuk ezt az intést s mi is azt mondjuk, hogy Zajtay István uram, Nagypeleske érdemes nőtáriusa csakugyan nagyot nézne, ha a magyar székesfőváros vendéglőiben „Mackensen és Hindenburg rostélyos”-okat kínálgatnának önemességének.

*

A kenyér

legfőbb gondja ma a földkerekség minden emberének. A vendéglősök tudják legjobban hogy igen nehezen törődött bele a kenyér dekázásába, porciózásába. Pedig ez most mindenkinek a legelémibb, maga, családja, hazája, a jövődó iránt való legfőbb kötelessége. Uj harcok reggelére érkezünk. A takarékoskodás lesz most minden tisztességes magyarnak legparancsolóbb programja. Hat deka kenyér helyett legyen négy eleget. Amihez tíz deka zsírt használtunk eddig, ahhoz ezentul elég lesz hét is. Három szoba helyett jártsunk kettőt, kettő helyett egyet. Tizennyolc fog meletet szoktunk meg; elégedjünk meg tizenöttel. Műnkhen városa könyörtelen volt, Leccsapott színházra, mozgóra, iskolára, mulatókra, vendéglőkre, muzeumokra. Mi magunk figyelmezzük magunkat. Ugy takarékoskodjunk, hogy — ne kelleny nyilt rendelettel ránk kényszeríteni a győzelmek békéig a még nagyobb takarékoskodást.

Nemes Kun.

Mégegyszer a borralalóról.

Írta: Gyökössy Endre dr.

Lapunk ujévi számába, kiváló munkatársunk, Botos Balázs, érdekes cikket írt a borralalóról. Hogy a cikket megértéssel fogadták olvasóink, bizonyítja több levél, amelyekben, különösen a pincérek, de a munkaadó kávéfők és vendéglősök is helyeslik felfogásunkat és a háború nehéz napjaiban is sürgősnek tartják az elavult, ósdi, megalázó borralalórendszernek megérdemelt halálát.

Hogy milyen gyorsasággal kell tényleg rávetnünk magunkat a kérdés megoldására: bizonyítja a „Magyarország” minapi számában megjelent s itt közölt hír is. Így szól ez a borralaló-affér hír:

A Teréz-körút egyik fényes kávéházában, a délutáni tekelekávézás idején heves vita fejlődött ki egy vendég és a fizető pincér közt. A vendég, miután nagy garral követele az esti lapokat és elfogyasztotta kávéját, a fizetés alkalmával hevesen tiltakozott az ellen, hogy a főpincér, — régen meghonosodott szokás szerint — a saját és kiszolgáló kollégája javára, a kávé árán kívül még önkényűleg levont tizenkét fillért. A vendég azzal érvelt, hogy a borralaló kötelező adása törvényesen és rendeltetileg nincs szabályozva, a pincér pedig saját álláspontját azzal védelmezte, hogy a pincérek csak csekély fizetést élveznek, az esti lapok árát vendégeik kielégítésére saját zsebükből fedezik, az összes asztalokat ellátják gyufával, amelynek felét a vendégek rendszeren zsebre is rakják, a megélhetés szempontjából tehát kénytelen a borralalóból származó jövedelemre támaszkodni. A vendég makacsul megmaradt saját szempontja mellett, erősen hangoztatta, hogy a közönség a drága italárok mellett nem tartozik a pincér fizetésére tekintettel lenni, szóval a vita annyira elfajult, hogy a kávéházi vendégek figyelmét is magára vonta, de senki sem akadt, aki tárgyilagosan el tudta volna dönteni, hogy az igazság melyik fél oldalán van. Pedig kétségtelen dolog, hogy az ilyen, gyakran megismét-

lődő esetekben a pincérek a maguk igazságát védelmezik, mert bár igaz, hogy a borralaló kötelező adását a törvény nem rendeli, ha a vendég nem sajnálja a téa gyanánt feltálat meglített vizért a 80—90 filléreket fizetni, akkor ne sajnálja a tisztességesen kiszolgáló pincérektől sem azt a csekély borralalót, amelyet már az évek óta fenálló szokás szinte törvénygé avatott.

Mindenekeiött meg kell állapítanunk, hogy a „Magyarország” értékes támogatásával komoly, erős hangon vette pártfogásába a főpincért. Csak hálás köszönettel tartozunk a *Magyarország*-nak jóindulatú, hozzá méltó támogatásáért.

Természetesen az, hogy egy kicsit megcsipkedj a 80—90 filleres teát s azt meglített viznek nevezi, inkább szelid bankodás, sőt ezzel is inkább csak a pincér igazán csekély díjazását akarja kiemelni s munkáját akarja a maga igazán megérdemelt jutalmára méltónak feltüntetni.

De, ime, maga ez a borralaló-affér is ékes példaként rámutat arra a gyalázatos megalázkodásra, amit esetleg el kell viselni a jelentéktelen borralaló miatt kávé és vendéglős iparunk szorgalmas, kora reggeltől napestig, éjfélig futkosó, talpon álló, dolgozó munkásainak.

Ime, ez a borralaló-affér újra hangosan fölünkbe kiáltja, hogy ezt a szolgálai bért, ezt a hazug fizetést, ezt a megalázó díjazást meg kell szüntetni. Módot kell arra találni, hogy pincér, gazda és vendég károsodása nélkül olyan jövedelmet biztosítsunk a vendéglők, kávéházak és szállók kiszolgáló személyzetének, amely formájában az emberi méltóságára büszke munkást meg nem sértheti, amely a biztos kenyeret tisztességes módon juttatja a pincérnek és családjának kezébe és szájába. Ime, ez a borralaló-affér újra figyelmezteti ipartársulatainkat, hogy — gondolkozzanak komolyan a kérdés megoldásáról.

A korcsmai hitelezésről.

Irta: Kiss István dr.

Korcsmai hitelezés alatt a vonatkozó törvény azt a hitelezést érti, amelyet a korcsmárosok, vendéglősök, kávéosok és más italmérők, ide értve a szeszes italok kicsinyben való eladására jogosult kereskedőket is, az általuk kiszolgáltattott szeszes italok ára fejében egyeseknek nyújtanak. Ide tartozik azok hitelezése is, akik jogosultság nélkül gyakorolják a szeszes italok kimérését.

Ellenben a szállodákban, vendéglőkben vagy korcsmákban megszállott vendégeknek nyújtott hitelezés nem esik a korcsmai hitelezés fogalma alá.

A korcsmai hitelezés címén a bíróság előtt kereset csak akkor támasztható, ha a keresetbe vett összeg a korcsmai hitelezésről szóló törvényben meghatározott legnagyobb összeget meg nem haladja. Ez az összeg négy koronánál kisebb és tizenhat koronánál nagyobb nem lehet s azt a helyi viszonyokhoz képest a törvényhatóság szabályrendeletileg állapítja meg. Az ilyen megállapítás eredménye az, hogy a bíróság korcsmai adósság címén a megállapított összegnél nagyobbat semmi szín alatt sem ítélt meg a hitelezők javára, a további követelmény pedig az, hogy ilyen esetben a bírói ítélet által a hitelezőnek minden ilyenkorábbi követelése kiegyenlítettnek tekintendő s hogy a megítélt követelés kiegyenlítése előtt további hitelezésnek helye nincs. Az ilyen hitelezések biztosítására kötött zálog- és kezességi szerződések semmi-ek. Ha pedig valaki e rendelkezések kijáratásának céljából valamely szinlelt ügylet alá rejti a korcsmai hitelezést, a törvény szerint kihágást követ el.

A földvári csárdában.

— A »Vendéglősök Lapja« eredeti tárcaja —

Irta: Móricz Pál.

I.

Nyári hévnap perzselte végig az illatozó mezőt. Belső láztól himlődzött a szikesföld, kitikkadt omlatag teste kérges darabokban patogzott fel. A lovak lába nyomán vastag por felhőzött. Jól sikerült a temerini vásár és a szegedi híres szappanos kofák alig várták, hogy a földvári pusztán a nagykövendégfogadót elérjék. A nyitott kapun a fuvarosok gnyihéze fordították be a lovakat a csárdaház fallal kerített udvarára. Ezt a csárdát három oldalról kanyarogta körül a Tisza folyó... A csárdásné rég ősmerte szegedi Kiss Annusnak, a szappanfőző mester szegedi Kiss Márton uram lányának az anyját is, mert nem a férfiak, hanem az asszonyok jártak el vásárokra a szegedi híres szappannal kofálkodni... A csárdásné kérdezte Annustól:

— Hát a Róza nélinek mi baja?

— Pestre fuvarozott szappant a szülém!

— magyarázta Kiss Annus, miközben a konyhába léptek. Széles hátú rakott vaslábdühelyzen rotogott itt a sok nagy szabados, círmos cserépfazék. A lábásokban paprikáspulyka párolgott. A potrohos fazékból ét-

E kihágás pedig abban áll, hogy a korcsmai hitelező olyan ügylet alakjába burkolja hitelezését, amely minden korlátozás nélkül érvényesíthető a bíróság előtt. Ilyen szinleges ügylet például váltó, vagy más hasonló kötelező, vagy pénzközlésről szóló adóslév kiállítása, amelyben tehát a követelés címűl valamely szinleges tartozás van feltüntetve.

A büntethetőség feltétele egyfelől az, hogy a követelés valódi alapja tényleg korcsmai hitelezés legyen, másfelől az, hogy ennek elburkolása céljából valamely koholt címet tüntessenek fel a követelés alapjául. E kihágás azonban még csak akkor követett el, ha a koholt ügylet alapján a követelést érvényesíteni megkísérelték. Vagyis ha a szinleges adóslévet peresítették.

Idévonatközlés az 1883. évi 25. törvény-cikk a következőképen szól: »Aki a korcsmai hitel kijáratásának céljából valamely szinlelt ügylet, vagy váltó, vagy más kötelező ügylet alakját használja fel, kihágást követ el és harminc napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.«

Továbbá elrendeli a törvény, hogy a korcsmai hitelezésről szóló rendelkezéseket a vendéglős, korcsmáros és italmérő minden évben köteles üzleti helyiségében kifüggeszteni. Ezt a törvény ekként határozza meg: Ennek a fejezetnek a szövege minden községben évenként szokott módon kihirdetendő és minden italmérési helyiségében a vendégek által könnyen látható helyen, magyarul és az illető község jegyzőkönyvi nyelvén kifüggesztendő és olvasható állapotban tartandó.

Az a vendéglős, korcsmáros vagy italmérő, aki ennek a szakasznak rendelkezé-

nem teljesíti, az illetékes közigazgatási hatóság által, a községi szegényalap javára 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Végül megjegyezzük még azt is, hogy a korcsmai hitelezésből származó követelés más követeléssel nem egyesíthető. Egy esetben megtörtént, hogy az egyik vidéki vendéglős hosszabb ideig tartó korcsmai hitelezés és élelmezés fejében 340 korona értékű váltót vett az adóstól s ezért a követelésért adóst Eperelthe. Az illető községben pedig, ahol a követeléses eset történt, 16 korona volt a korcsmai hitel legmagasabb összege, a bíróság bebizonnyítottan vette, hogy az ezen felüli hitelezés elpárolgása végett kötött a kérdéses váltóügylet; mint-hogy pedig a korcsmai hitel 16 koronát meg nem haladhat s az ebből eredő váltó sem bír a 16 koronán felül több értékkel, a bíróság ennek a szinlelt ügyletből keletkezett váltón leendő kiténtetését is elrendelte.

Jó ezeket néha emlékezetünkben felrészíteni, hogy könnyelmű hitelezésekkel magunkat meg ne károsítsuk s a kellemetlenségeket kikerüljük.

Eladó ó- és újbor

150 hl. óbor 1908—1913-ig, közte egy hordó muskotály s idei újbor ugy 600 hl körül egyszer már lefejtve. Kiseb 20, 30, 40, 50, 60, 70 hiteres részletekben is. Továbbá három drb. keltező gép, alig használt. Szobonya Bertalan nyug. kir. földmivessiskola igazgató Horgosi-Királyhalmos telepen; posta, vasút és távirtda helyben.

vágygerjesztőleg kívánczozott ki az aranyos lében fürdetett töltött káposzta...

Annus, a fiatal étvágyu barna Kiss Annus szinte nyelte orrával, csiklandozott orroskjával az izletes, friss ételszagokat. Nehéz aranyfübevaló himbált a csárdásné háttakötőt fejről, s Annus kerek, barnapiros arcáról leolvasta az éhséget a kövér asszony. Elnevette magát.

— Galambom! Szivesen adnék én maguknak is ebből az ételből! Am, vendéget várok rá... Azok nem értik a tréfát... Tudja, lellem, azok olyan országutlesi szegénylegények.

— Lakodalomra elég lenne ennyi étel! — sopánkodott szegedi Kiss Annus az éhes barna leány.

Annuszt belső szobájába vezette be a csárdásné. Az öreg bórdiván kartájáról rezes oroszlánfejek vigyorogtak Annusra. Annusnak itt külön talált a csárdásné; mert Annus volt a gazdája a többi szappanoskofának is. Annusék szappanját árusították mindnyájan ezek az asszonyok.

— Lelekem!...

— No, no... Mi az? — riadtan tápáskodott fel. Az álmos lány szeméről nehezen repült tovább az édes, egészséges, ifjúkori szender, midőn a fehérarcu, kövér csárdásné mosolygva simogatta Annus homlokát.

— En vagyok, lellem! Csak ne rémledezz! Ha pénz van körültek, amnyit mondok, jó lesz biztos helyre dugni... Mert mindj' itt lesznek a szegénylegények.

Annusnál volt pénz. Sok pénzt árultak a szappanból a temerini vásáron. Még a kofától is összeszedett ezerhétszáz bankó forintot és a saját kocsijukon a tepertős zsákban rejtette el a pénzt. Annus csupán fülbevalójáért aggodott. Az ékes fülön függőt sehogy sem tudta kivenni...

II.

Számnyas nagy ajtaja volt a csárdaház ivoszobájának. Még messze bandukolt a kormos fekete palástu naplemente, máris fagygyugyertyákat gyujtottak a homályos szürkén borongó szobában... Innét már nem volt menekvés. Az országutnon még veszedelmesebb társaság a szegénylegény.

A kemencéink gubbaszkodó cigányok nótás szerszámjaitak hangolták, pengették és mivel a szegedi szappanoskofák látták már máskor is szegénylegényt, buzdították a vásáros élet viszontagságaiban még járatlan fiatal lánykát.

— Megládd, Annus, nem gyilkos népség ezek a szegénylegények, — szólt a vereshaju, setétszemű Móra Agica.

Ügyeljünk hadiérdekeket szolgáló rendeletekre

Irtá: Magyar Lajos

Több napilapban olvasható volt minap az a híradás, hogy a hatóság Prágában néhány előkelő vendéglőt 1—6 hónapig terjedő időre becsuklott. E szigorú büntetés alkalmazásának az volt az oka, hogy az illető vendéglők tulajdonosai közül egyesek nem tartották be szigorúan a zsirtalan napokat, míg mások hústalan napokon húsételeket is készítettek.

Ilyen esztélünk eddig nem fordult elő, nem is hisszük, hogy ilyen előfordulhasson, mert a magyar vendéglős fegyelmezettségét, szolidaritását, a háborús viszonyokhoz alkalmazkodni tudó képességét igen jól ismerjük és éppen ezért meggyőződésünk az, hogy vendéglőseink e tekintetben is a cseh »testvérek« felett állanak. Mindazonáltal nem tartjuk fölszemesnek ezzel az aktualitással foglalkozni.

A hatóság a rendeleteket rendes viszonyok között, békeidőben is azért adja ki, hogy azokat feltétlenül betartsuk. Annál inkább vigyáznunk kell azok betartására a hadi állapotban. A hatóságnak most első kötelessége, hogy a gazdasági életnek mely területei igénylik a rendeleti uton való szabályozást. Ez a kifürkészés, kutatás nem mindig a legszerencsésebben sikerül, következésképp az ennek alapján kiadott rendeletek sem mindig a legideálisabbak. Ezt konstatálja ugyan a polgárság, de ellene, ha a hatósági akarat rendelet alakjában már kifejezett nyert, ha bármily szerencsétlenül sikerült is ez, nem tehet semmit, mert a rendelettel

szembehelyezkedni önhatalmu s mint ilyen, büntetendő cselekmény lenne.

Feltétlenül kívánatos a köz érdekében, hogy a hatósági intézkedés olyan rendelkezéseket tartalmazzon, amelyek amellet, hogy főleg a hadi érdeket tartják szem előtt, mégis, amennyire csak lehet, hozzásimuljanak az egyes foglalkozási csoportokhoz tartozó polgárok igényeihez is és azok érdekeit lehetőleg ne nagyon sértsek. Látnuk, hogy a hatóság igyekszik is e kívánásnak eleget tenni és nagyobb szabású terveinek megvalósítása előtt elhatározásának kialakításába befolyást enged bizonyos fokig az egyeseknek is. Ezt a befolyást az egyes polgár azonban mindig csak korporációba tömörülten, képviselőileg érvényesítheti, ami igen helyes, mert csakis így válik lehetővé a kérdésnek előzetesen sok oldalról való megvitatása, melynek során az egyéni érdek megtisztul a szerte-entégen elemeitől s ebben a megtisztult állapotban, együttalt meg is erősödve, mint testületi érdek, jobban a jogosság mezébe öltözöttén kerül a hatósági mérlegelés elé.

Erre való a különféle szervezetek, a mi szakmánkbán a vendéglősök és kávéosok ipartestületei, melyek e feladatukat, ha erre sor került, mindig helyesen igyekeztek teljesíteni.

Ha azonban a sürgős intézkedés szükségé miatt az egyéni érdek ily módon való érvényesítésének hely nem adatnak és akár e miatt, akár más okból a korlátozó rendelet még oly sérelmes lenne is a magánérdekre nézve, a rendeletet még akkor is vakon követni kell és annak megváltoztatása iránt csakis legitim uton és a testületi szervezet felhasználásával lehet lépéseket tenni.

Nagyon helyeselnünk kell, ha a hatóság a rendeletszegő egyesekkel szemben a legszigorubbán jár el, mert fontos érdek az, hogy a háború tartama alatt még a legexpansivebb hajlamú polgárok is hozzácsökjenek a feltétlen engedelmséghez.

Derek magyar vendéglőseink és kávéasaink — mint az köztudomású, — igen sokat szenvedtek már a kiadott számos korlátozó rendelet következtében, melyek között nem egy olyan volt, mely az egyéni érdek kisebb sértésével is épp oly jól szolgálhatta volna a háborús érdeket, de volt nem egy olyan is, amely a kisebb existenciáknak egyenesen a létét veszélyeztette. Mikoi ezt látjuk, annál nagyobb örömmel állapítjuk meg, hogy derek vendéglőseink és kávéasaink között ennek ellenére sem akadt nagyobb mértékben engedetlenkedő, ami a legszebb bizonyítvány szaktársaink intelligenciájáról, kötelességtudásáról és fegyelmezettségéről.

Nem is hisszük, hogy szaktársaink ellen a jövőben e téren kifogás merülhetne fel, e sorainknak éppen ezért nem is a figyelmeztetés volt a céljuk, csupán az összehasonlítás a cseh szaktársakkal és ennek során annak a konstataciója, hogy a magyar vendéglős úgy a fronton, mint ideháza is kifogástalanul tudja szolgálni a hadi érdeket, mert tud kiválóan harcolni, tűrni és szenvedni.

Jó barátok összejövetelei.

Február 7-én Mirt András vendéglőjében, VII. Dohány-utca 7.

Február 14-én Bischof Pál vendéglőjében, IX. Közvágóhid-utca 8.

Február 21-én Pulai Pál vendéglőjében, VIII. Baross-utca 6.

— Legalább hajnalig kitáncoljuk magunkat! — örvendezett Vecsernyés Veron a másik kackiás barna szappanoskófa.

Óreg, ráncos Patkó Rozál, a legvénebbik régi, régi szappanoskófa is elvgyorodott... A pislogó gyertya veres lángsuqárt lökött arcába s a vén kófa a keletlen fénytől lehungyoritotta szemét...

— Hehe! ... Tudod, tubicám! — szikár fejét Anhus hamvas arcához hajlította a még talán boszorkaszírral is megkent vén kófa. — Hih! Azért azt mondom, hogy a strimflid szarába ne dugd a pénzedet...

A vérszíro száju fiatal kófák összevillogtak! Elneveték magukat.

— Ih! Hih! — mintha láthatlan kezek csiklandozták volna a hónaljukat, mellüket. Rezgő piros ajkuk közül élvvágójog bomlott ki gömbölyű fehér fogoruk. — Ih, hih! — És a gyönyörsikoltás még akkor is ajkukon fuldokolt, midőn kívülről durva fogással belökték a szárnyas ajtót...

Kajszi, háosszú bajszu ember toszult be legelő. Mókosszúr csingőtől válláról. Hát lovát maga után vezette a kantárszíjnál és még több lovaslegény is kullogott utána. Olyan nagy volt ez a ivószoba, itt a lovaknak is bőven jutott férőhely. A mestergerendáról lecsüngő vaskarikákhoz kötötték ki lovaikat a legények.

— Mi járatban vagytok, hé? — A kajszi

bajszu ember: szólította így a szappanoskót.

Óreg Dobó Rókus, a füstösképi szegedi fuvaros, komoly tisztességgel felelte:

— A temerin vásárbul jövünk.

A hórihorgas betyár hamiskásan hunyorított a szappanoskófákra.

— Ha jól látok! Ezek meg itt szegedi dajnak?

— Jól látja, kelmed! — Patkó Rozál bizalmasan füzte tovább a szót. Ugy zengett a hangja, mint a repedt ezüst sip.

A kajsza bajszu embernek ösmerősen tetszett ez a fakó hang, azért a homályos sarak felé fordult a betyár.

— Ni, ni! Kit látnak szemeim!... Kend is itt van! Patkó Rozál?

— Persze, hogy itt vagyok, Pista baci! Jökevüen nevetett a betyár.

A vén kófa sértődötten pattant fel.

— Itt vagyok, hát! De, nem tudom, mi ezen a nevetni való?

— Man azt hittem, hogy az ördögsekéren valahol pokolindíatt járja kend.

— Ih, hih! — A hamiskás szemü fiatal kófák összelöktek husos, kemény karjokat. Mergében elvgyorodott a vén kófa:

— Mikor még kopogós sarku, piros papucsban raktuk a kallai kettőt, bezzeg, kelmed se így beszélt én velem...

A vén szürke betyár csavarintott kajsziult bajszán:

— No, no!... Rozál lelkem! Ujságot mondok.

— Kend! Nekem: ujságot?! — az asztalra könyökölt a vén kófa.

— Osz! meg ne ijedj, Rozál... Arról a jóféle uradról van szó!

— Az uramról?...

— No! hát tudod?... Bukarestben kicsit az oldalába löttek az ufadnak... Sohse sírasd! Nem volt halalos a jóvés! Mire hazakerkeztek, már otthon talárod, a vesztől — A kajszi bajszu betyár beszélt ilyen különöset. Akkortájt az országotak mentén még számosan csatangoltak ilyen különös emberek. Soha senkisé tudott bizonyosat felőlök. Honnét jöttek? Hova mennek? Voltaképen kicsodák is? Micsodák is? Bizonyosat senki sem tudott ezek felől! Ma a Tiszánál, holnap vagy holnapután tal a Dunán kavarodtak fel. Ösmerték Szerbiát, Nagyjólországban is jó komáik voltak és a legfutósabb paripa mindig az övök volt. Félvállra csuszaltatott círa szürök alól rezes pisztoly villant ki, mert még tüszőjük is volt nekik.

— Jaj, Annuskám! — a csárdásné félrehuzta a suqár barna fiatal szegedi lányt.

— Mi az, nénikém?

— Annyit mondok, gyere ki innét! Mert, ha kezdődik a tánc, innét hajnalig nem szabadul emberria, — sugta a csárdásné. Eszre sem vették, midőn Annusék kiosontak a zajos ivószobából. (Folyt. köv.)

Apró hírek.

(—) Móríc Pált, lapunk kiváló munkatársát, a Petőfi Társaság utolsó decemberi tagválasztó gyűlésen a Társaság tagjává választotta meg. Igen örülünk ennek a választásnak, kiüntetésnek. A Petőfi Társaság a magyar széppróza eredeti, színes, ezzel tollu mesterét választotta tagjai közé s ezzel legjobban önmagát tüntette ki.

(*) A zentai vasúti vendéglő. A magyar kir. államvasúti ak. szab.alkai üzemeltetése pályázatot hirdetett a zentai állomás vasúti vendéglőkre. Az ajánlatokat e hó 15-éig kell beadni az üzemeltetéséhez. A közelebbi feltételeket ott meg lehet tudni.

(-) Vendéfgalagalom Póstyénben. A póstyéni fürdő most mutatja ki, hogy a késő őszi szezonban, október 1-től december 15-ig 1479 idegen fordult meg Póstyénben, a világhírű magyar fürdőhelyen.

(l) Februárban Budapesten nincs tanítás. Tarkarókoskodni kell a szénmel. A főváros tanácsa azért határozta el, hogy az összes középiskolában és tanfolyamon egész február havában szünetelteti a tanítást. Nagyon okos német mintára a nyári 2 hónapos nagy vakáció felét most kapják ki gyermekeink.

(?) A Gellért-fürdő és szálló vendéglőjére pályázatot hirdet hamarosan a főváros. A nagy-szállót házi kezelésbe veszik, de a vendéglőt bérbeadják. A versenytárgyalás meghirdetését most készíti el a városgazdasági ügyosztály. Kivánjuk előre is, hogy szolid, modern és kiváló szakember kezébe kerüljön ez a vendéglő.

(o) Kereszténypárt — Törökországban. A török kamara a kormány javaslatára elfogadta a Gergely-féle időszámítást. E nagyjelentőségű lépésével újra bebizonyította az ozmán birodalom, hogy Európához akar tartozni.

(S) A Szultán-kávéház főpincére ölt. Strassberger Károlynak hívják a gyilkos főpincért, aki rovtomtulu ember s aki a napokban úgy összeszóltalkozott a kis kávéházacska egyik vendégével, hogy a verekedés végén leszurta. Szomorú hír. De meg kellett róla emlékezni.

(S) Brauch Ferenc császári és királyi udvari szállító, a dugzagd embert, a virilistát, a többszörös háztulajdonost árdrágitáson érték, s két napi elzárásra ítélték. A Zeldi Vencel bünébe, ime, egy másik hentesmester is beleesett. Az udvari szállító így kerül tömlöcbe. Szomorú idők.

(=) A Kaszinó-vendéglős vállalta Versecen a tartalékkórház élelmezését. De Cohn Dávid és megbízottai hamisított tejfel és romlott hussal traktálták a beteg katonákat. Cohn Dávidot, a kaszinó vendéglősét, 2 évi börtönrre és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte a temesvári törvényszék. Bizony, szegény ez.

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévívű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszoporogatók, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők, hölög, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdő kútni öredeménnyel használatnak, főleg csúszos bántalmaknál és idegbagok ellen. Ivo-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos áras. Gyógy- és zenéid nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az Igazgatóság.

(o) Löwenstein M. utóda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító. Ferdinánd bolgár király-ut. 4. szám. Telefon: 43—31. és József 39—88. — Évlizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőseinek és kórházainak állandó szállítója. Fiók-üzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon 11—48.

MI AZ UJSÁG?

A »Korona« vendéglőt irodalmi vendéglővé avatta február 3-án, szombaton este a Petőfi-Társaság. Itt gyűlték ugyanis össze vacsorára a Társaság tagjai, hogy elnöküket, a mindig friss, egyre fejlődő, lihetetlenül virágzó talentumu nagy íróit ünnepeljék. Mitrovác kiváló kártársunk jóhírű vendéglője így került bele egyszerre az irodalmi multtal, jellemű dicsekedhető vendéglők sorába. Herczeg Ferenc ünneplését azért keresték, akarták, kívánták most írórsáit, mert új darabjának, a »Kék róka«-nak lenyűgöző sikere újra igazolta, hogy a magyar szinpadnak minden próbálkozók, kiáltozók és reklámvitézek után is — nemcsak tegnap, hanem ma és még holnap is Herczeg Ferenc a legfőnyesebb, legmagyszerűbb mestere. Mitrovác kártársunk kitünő étellel és itallal emelte az irodalmi hangulatot s észrevétlenül átváltoztatta a legtöbbit erő, pompás — emberi hangulattá.

Felagolt félmillió értékű élelmiszér. A Közélemező Hivatal intézkedésére a rendőrség más-Hífmillió korona értékű közszükségleti cikket foglalt le, amelyet Klopfer Manó volt sors-Hjegyűgnök Mellinger Lipót szállító Király-utca 1. számú raktárában rejtett el. Kereskedők figyelmzették a Közélemező Hivatal, hogy Klopfer Manó, aki valamikor sorsjeggyűgnök, később borügynök és hirdetésűgnök lett, nagymennyiségű csokoládét és gyertyát vásárolt össze. A detektívek hamarosan kinyomozták az el-líto raktárt, ahol a nagymennyiségű áru el-tűnt. A következő cikkeket foglalták le: 166 láda csokoládé, amelynek értéke 160.000 korona, 588 láda gyertyát 200.000 korona értékben, 385 kilogramm borsót, 54 láda gujtot és 85 láda gyümöszit. Az áru egész értéke körülbelül fél-millió korona. Klopfernek a Király-utca 8 számú házában volt raktárában három és fél métermázsás borsót találtak, amelynek értéke tízezerkorona lehet. Ezt az árut is lefoglalták és a sors-jeggyűgnök ellen megindították az eljárást. Hihe-telen egzisztenciák, soha élelmezést nem látó emberek vetették rá magukat dögletes éhes-séggel az élelmiszerek összeharcolására. Ezek a förtelmes embervadok esznek, kioznak, pusztítanak bennünket. Mert az áldott, hűséges, jó magyar föld most is megadótt mindent nekünk. Vigasztaló, hogy ezekre az élelmiszerszorosokra Kürthy báró kiméletlen elszántással veti rá magát. Így tán mégis rend lesz.

A rézgállic ára. A rézgállic ára külön-ként körülbelül 4 korona 20—4 korona 40 fillér lesz. Tehát drágább lesz, mint tavaly volt. Igaz, hogy azzal biztatnak bennünket, hogy most mindenki megkapja a szükséges rézgállicot s ami szinte fontosabb: idejében. Ugy tudjuk, hogy a vármegyei hatóságok utján már februárban megkezdik a kiosztását. Ezek jóleső és biztató hírek. Ha idején lesz elegendő rézgállic: jobb szüretünk, több és olcsó borunk lehet. Felhívjuk szőlőtulajdonos olvasóinkat, előfizetőinket ezekre a hírekre. Legyenek résen s az illetékes városi és vármegyei hatóságoknál jelentkezzenek a rézgállicért.

A házi készlet szeméje a lakásokban. Budapest székesfőváros tanácsa február 5-től kezdve hatóságilag igazolt bizottságok utján a lakásokban szemlét fog tartani, hogy meggyőződjenek a készlet nagyságáról. A mindenek figyelmére

mélto, erre vonatkozó rendelkezések így hang-zanak:

A bizottságnak jogában áll a lakás összes helyiségeibe (padlás és pince is) belépni, elzárni helyiségeket, butorok, ládák, egyéb tartányok stb. kinyitását kívánni. Amennyiben a lakásbérlet ezt megtagadná, a bizottság a zárat a lakófélt költ-ségére hatóságilag fogja kinyitattatni és az illető helyiség, butor, láda vagy tartány tartalmáról meggyőződést szerezni. A bizottság a lakásokban megállapítja, hogy a bejelentésre előirt cik-kekből mekkora készletet talált. Eljárásáról minden esetben jegyzőkönyvet vesz fel, melyet a bizottság és a jelenlevő fél aláír.

A bizottság minden fölhatalmazva, hogy a készleteket, vagy azok valamely részét elszál-lítsa, avagy azok felett bármilyen módon rendelkez-zék.

Aki a helyszíni szemlét akadályozza, vagy hiúsítja, aki hamis adatok bemonadásával vagy a készletek elrejtésével a bizottságot félrevezeti, nemkülönben az, aki azokat ilyen eljárásai-ban támogatja, továbbá, aki a póbejelentésre kötelezett készleteit a valóságban hiven nem jelenti be, az, amennyiben eljárása súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el, amely az 1914. évi L. t.-c. 9. szakasza értelmében két hónapi elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik. Ugyanígyen büntetés alá esik a háztulajdonos, illetve megbízottja (ház-gondnok, házfelügyelő, házmaster), ha a pó-bejelentés beszoqlgáltására vonatkozóan a fenti pontokban előirt rendelkezéseket nem teljesíti. A kihágások elbírálása a kerületi rendőrkapitány-ságok hatáskörébe tartozik.

Mikor az élelmiszérkészletek és házi szemléjére felhívjuk lapunkban is kártársaink figyelmét, figyelmzettetjük őket a mai nagy idők komoly-ságára s arra, hogy a rendeleteknek a maguk és a közjóváltóbból engedelmeskedjenek.

A tanács az Országos Közéletelmzési Hiva-tal 1916 december hónap 26-án 10/1916. szám alatt a bejelentett háztartási készletek helyszíni ellenőrzése tárgyában kelt körrendelete folytán a következőket teszi közzé:

I. A készletek ellenőrzése. Az 1916. novem-ber hónap 14-én 105.184. szám alatt kiadott hirdetémmel szerint a háztartásban levő liszt, bab, borsó, lencse, rizs, kukor., kávé, zsír, vaj és egyéb ételszír, burgonya és szappan-készle-teket a november 19-i állapot szerint kötelezően be kellett jelenteni.

E bejelentések helyessége 1917 február 5-től kezdve a lakásokban helyszíni szemlék utján hatóságilag ellenőriztetni fog. Az ellenőrzést e célból kiküldött bizottságok teljesítik. A bizott-ság vezetője a tanács által kiállított és hivatalos pecsétjével ellátott igazolvánnyal és utasítással van ellátva, mellyel a bizottság megbízatását a lakásba való belépéskor igazolni tartozik.

A helyszíni szemle nem tartható meg, ha a lakásban senk a lakásbérlet, sem pedig a családnak valamely felnőtt tagja nincsen jelen. E körülményről a bizottságnak joga van meggyőződni.

A járdafoglalás díja. A mult hetekben foglalkoztunk megint velünk, vendéglősökkel, kávéosokkal — a mi szépséges fővárosunk közzgyülese is. Mit tett ugyan érdekünkben, értünk, edzett, fáradsáhtalan, szorgalmas adófizetőiért? Hát — felemelte 50 száze-llékka a járdafoglalási díjakat. Tehát vedd tudomásul kedves kártás, hogy azért a kis járdácskaért, ahová nyárra kiraktál 10 asz-talkált, 30 székelt, hogy vendégeid kedvébe járj; ebben az évben minden 100 korona helyett 150 koronát kell fizetned. Érted: 100 korona helyett 150 koronát. Hiába: a fővárosnak híres gazdálkodása, közműszert vagyon-szaporítási törekvését nekünk is támogatnunk kell. Nekünk kávéosoknak, vendéfgadósoknak. Nekünk, akiket a záróóra kora ideje, az

uzsonnai kávé elfltása és sok más háborus nehézség teherviselő képességünkben erősen próbára tett. Harsányi ipartestület elnökünk mindent megtett, hogy elhárítsa ezt az újabb csapást rólunk. Ezért köszönetünkre, dicséretünkre és halánkra érdemes. Sajnos: nem volt elég erő a gyűzelemhez önzetlen, fáradhatatlan jóakarata.

Kukoricakerget kapun. Az Országos Közélemezési Hivatal ismét életbe fogja léptetni a kenyérliszt keverését tengerliszttel. A vidéki Hírószókból: Aradról, Nagyváradról, Szegedről és Szombathelyről az a hír érkezett, hogy a lakosság ellátása érdekében a redukált kenyérlisztkontingens tengerlisztrel fogják pótolni. Budapestben is meg fog jelenni a napokban az erről szóló szabályrendelet. Intézkedés történt az iránt, hogy kenyér céljaira csakis csíráztatott tengeriből készült liszt kerülhessen forgalomba, miután az eltarthatóbb és nincs kitéve a gyors romlásnak és keseredésnek. Így biztosítva van a fogyasztóközönség, hogy nem kell izetlen, olajos és néhány napi állás után megkeseredett kenyeret élveznie. Nem fog az sem előfordulni, hogy nagymennyiségű tengerliszt megromlik és a fogyasztásra alkalmatlanná válik, amint az két évvel ezelőtt megtörtént. A jövőzi kukoricaliszt kenyér, amelyhez a tengeri-csíráztatás révén jut a közönség, a legelő alkalom, amely a nemzet széles rétegei előtt kézzelfogható módon kidomborítja az új tengeri-örlési eljárás fontosságát, de egyuttal igazat ad azon előrelátó molnárainknak is, akik siettek berendezkedni a tengeri csíráztatáshoz és most jövőzi, tartós tengerliszt készítésével országos érdeket szolgálnak. Szó, ami szó — a kukoricás kenyert el nem kerüljük. A bűnös hazaárulással ellenségnünk följére kicsempézett drága magyar búzának ez a következménye. No, de ha most jó kukoricaliszt kapunk: nem ijedünk meg a kukoricás kenyértől se. Csak az legyen elegendő. Az pedig lesz, mert — van. Ebbe is beletörődik a mi hősi közönségünk. Ne felejtjük el, hogy a kukoricás kenyér még nem éhenhalás. Már pedig bennünket éhenhalásra ítétek ellenségeink. Vajlunk meg bátran: ettől a rémtől igazán nem kell félnünk.

Debreczenben be kell jelenteni, ki vágatott vagy vágat sertést. A debreceni városi közellátási hivatal rendeletére Debreczenben január hó 27-éig be kellett jelenteni, ki vágott sertést. Aki a bejelentést elmulasztja, annak a sertésvágatás folytán előállott készletét az Országos Közélemezési Hivatal elnökének rendelete alapján fogyanatosítandó ellenőrző vizsgálat után folyamatra tett kihágási eljárás során el lehet koboztatni. Azok, akik január 27-ike után vágának háziszigtségletük biztosítására sertéseket, ezt a körülményt a városi lisztirodánál a fentemlített következmények terhe alatt bejelenteni kötelezek. Okos rendelkezések: így tudhatja meg a város, hogy tulajdonképpen hány ezer lakosának a szírral való ellátásáról kell gondoskodnia.

A bajor sör. A bajor belügyminiszter arra az esetre, ha a február 15-én megállapítandó kenyér- és gabonakészlet megengedi, a sörtermelők szükségletének 30 százalékról 35 százalékra való fölemelését mondotta kivánatosnak; egyelőre azonban, ugymond, a kenyér fontosabb a sörnél. Egyébjárnt rendszabályokat készítenek elő a sör kivételének csökkentésére és a minőség gyengítésére. A sörkészletet igazságos elosztása szempontjából a sörjegy kérdését is megfontoltas tárgyává tessik. Szóval: esetleg több sör lesz Bajorországban. De mi abból nem iszunk, mert nem engedik idehozni. De a bajorok is csak — jegyre kapják. Ez lesz a legkellemetle-

nebb jegy a sörszerető bajoroknak, az már bizonyos.

Az élelmiszer progresszív ára. A strassburgi városi hatóság érdekes módját találta ki a lakosság élelmiszerellátásának. Az egyes polgárok hiteselem megállapított jövedelme alapján olcsóbban adja az élelmiszert azoknak, akik szegényebbek, míg a jobb jövedelműek fokozatosan nagyobb árért jutnak csupán az egyes élelmiszerekhez. A gazdagabb osztály ilyenformán veseli a szegényebb lakosság élelmiszerének egy részét. A burgonya ára például a következő: A 2400 márika jövedelemmel bíró háztartások 12 márikaért, a 4200 márikaé menő jövedelemmel bíró háztartások 16 márikaért, az ennél nagyobb jövedelmű háztartások pedig 20 márikaért kapják a burgonyát métermázsánként. Ilyen módon sok keserű dolgot meg lehetne itthon, szép Magyarországonban is édesíteni. Bár nálunk megdörténhetne, hogy az 50.000 koronás jövedelmű úr szegényégi bizonyítvánnyal igazolná, hogy — éhen akar halni.

A gyertyauszora ellen. Pozsonyban a polgármester rendeletet adott ki, amely hivatva van véget vetni a gyertyauszórának. Az összes gyertyakereskedéssel iparszerűleg foglalkozók kötelesek azonnal készleteiket bejelenteni. A jövőben gyertya csakis pozsonyi lakosoknak adható el és a beszerzési árhoz legfeljebb 10 százalék felár számítható. De előkerül-e így a gyertya? Bejelentik-e? Jut-e a gyertyatartókba? Komisz igazság, de derék uzsorásnak fittyölnek a 10 százalék haszonra, inkább 'bezaratják magukat ezek a diszes hazafiak.

Újabb árpakiutalás az osztrák sörgyáraknak. A sörpar körében elterjedt hír szerint az osztrák sörgyárak részére február hónapjában újból 1000 vagonon árpát fognak kiutalni. Ebből valószínűen 470 vagon jut a cseh sörgyáraknak, amely mennyiségből körülbelül 23.000 hektoliter sört megdörténik, valószínűen nem lesz egyelőre szó a sör árának növeléséről, amennyiben ezt valószínűen csak akkor drágitják meg, ha a gyáraknak kevés árpát utalnak ki. Az érdekeltségnek ez a nyilatkozata úgy hangzik, mintha azzal fenyegetőznék, hogy ha nem kapnak elég árpát, akkor mindenestre megdrágitják a sört. Ebbe azonban az osztrák kormánynak is lesz beleszólása. Bécsi hírek megcáfolják ezt a prágai hírt és hangoztatják, hogy ebben a kérdésben végleges döntés még nem történt. Ahogy mi ismerjük a sörgyárosokat: ebből a hírcsátából a sör árának újabb emelése kerül ki győztesen. Fene vitéz ma a sör ára; egyre nő, nő, nő.

Nem szabják meg az iparcikke árát. A gazdának azzal a mozgalmával kapcsolatban, hogy ne csak a nyerstermény, hanem az ipari cikk maximális árát is állapítsák meg, a kormány most a törvényhatóságához leiratot intézett, amelyben kifejti, hogy az állam országosan csak egyes könnyen eltartható és szállítható tömegáru árát szabályozhatja, amelyekre egyöntetű minőségűnek fogva egységes ár állapítható meg és amelyek rekvirálás útján a belföldön megszerelhetők. A kormány, ugymond, számos mezőgazdasági termék maximális árát nem tartotta célszerűnek megállapítani, annál kevésbé tartja lehetségesnek, hogy a maximálást például a láb-beltre, ruházati cikkre vagy fehérműre kiterjesszék, mert ez azt vonná maga után, hogy a maximális ár a gyakorlatban tulajdonképpen

minimális árrá alakulna át. Ez esetben a súlyú áru is a jobbműsű áru maximális árán kerülne forgalomba. Ezenfelül a rekvirálás, az elraktározás és az egyenletes szétosztás ezekre az árakra nézve keresztülvihetetlenek bizonyulna. A leirat végül a kormány föladatait a helyi hatóságokra hárítja át, hivatkozván arra a rendeletre, amely nemcsak a közlemezés, hanem az ipari szükségleti cikkek árabszabályozása terén is hatáskört állít meg a helyi hatóságoknak. Csupánlátos, hogy milyen költségeknek húzódnak a mi felelős köreink a komplikált, nehéz dolgok megoldásától. Egyszerűen ráfogják, hogy — megoldhatatlan. Minden bizonyon az ez ilyen dolgok legkönnyebb megoldása. Nagy idők — kis emberek.

Kilenc liba ezernyolcszáz márika. A németországi Lyck büntetőbírósa Balzer Agost birtokost hadi uzsoráért öthónapi fegyházra és háromezer márika pénzbüntésre ítélte. Balzer egy berlini baromfikereskedőnek kilenc libát ajánlott föl ezernyolcszáz márikaért. A libákat nem vették meg, de a birtokost a vakmerő árúszoráért becsukták. Németország se uzsoramentes ország, szó sincs róla. De hát 31 hónap alatt tanulhattak is már a mi virágzó uzsorásainktól sokat. Balzer Agost ur jó tanulóknak bizonyult. No, de a börtönben gondolkozhatik arról, hogy okosabb dolgot is tanulhatott és cselekedhetett volna.

Kedden és szerdán nincs cukrászűtemény Párisban. Február elsjéttől kezdve a hét két napján, kedden és szerdán zárva kell tartani valamennyi cukrászdát Párisban. E két napon a vendéglőkben és kávéházakban sem szabad semiféle cukrászűteményt árusítani. A cukorjegyet egész Franciaországban legközelebb életbeléptetik és a szirupléteket, limonádékat, likőrök, gyümölcszések és cukrászárak előállításához a cukormennyiséget a minimumra csökkentik. A kormány a sajtó útján tudomására hozza a közönségnek, hogy a cukorra vonatkozó új rendszabályokkal az arany külföldre való kivitelének csökkentését akarja elérni. Okos ember tisztán látja ebből is, hogy a háboru egyforma rendszabályokra kényszeríti az összes hadakozó, sőt lassankint a semleges országokat is. Sehol se fenéig — tejföl. Páris se külön legény a jólét mezején Budapestnél.

Tilos a cukor a bécsi kávéházakban. A bécsi lapok jelentése szerint az osztrák népellemező hivatal új rendeleten dolgozik, mely megtiltja a kávéháztulajdonosoknak, hogy bármiféle kávéházi italhoz cukrot adjanak. Minden vendégnek, aki nem akar például keserű feketekávéval inni, magával kell vinnie a cukrot. Ezzel a rendelkezéssel elejét akarják venni annak az igazságtalanságtalanságnak, hogy a kávéháztulajdonosok a kávéház készletéből kaphassanak cukrot és azonkívül még cukorjegyüket is értékesíthessék. Beszélnek arról is, hogy cukor helyett szacharint fognak a kávéházakban adni a vendégeknek. E rendelt dolgában néhány lap körkérdest intézett a kávéháztulajdonosokhoz, akik természetesen mind végzetesnek mondják a kávéháziparra nézve a rendelet életbeléptetését. S ezen nem is lehet csodálkozni. Mert keserű kávét ki iszik? De viszont ki kap ma háztartása számára annyi cukrot, hogy abból vihet majd a kávéháza is? Senki. Mi lesz hát ennek a rendeletnek a következménye? Elmarad megint egy csomó ember a kávéházból. S hogyan volna ez végzetes a kávéháziparra? Szinte ke-

resztülvételten tartjuk a rendeletet. Az osztók kávéházipar még beleszólt ebbe a ké-szűlő rendeletbe. Komolyan, higgadtan, szak-szerűen. S azt meg is hallgatják, bizonyo-san.

A vasutak drágítását elhalasztották. A magyar államvasutak igazgatósága azt az értesítést adta közre, hogy a menetdíj-, podgyász- és expressz-áru viteldíj fölemelést elhalasztják és pedig március elséig, amikor a fölemelt díjak életbe lép-nek. Tehát még egy hónapig a régi árhoz utazhatunk. Illetőleg utazhatunk, ha volna hely a vonatokon. A mai időkben könnyelmű ember az, aki luxusutazásokkal terheli a vonatokat. S az a baj, nálunk sok az ilyen luxusutakra induló magyar.

Visszaélés a kenyérjeggyel. Egy debreceni lakos a harcra vonult fia után is kivette a kenyérjegyet, amire a lisztiroda rájött. A rendőrség ezért a visszaélést 20 korona fő- és 10 korona mellékletétést szabott ki, amit a városi tanács jóváhagyott. Csodálatos, hogy nálunk az emberek nem arra törekcsenek, hogy a rendeleteket megtar-tásák. Szó sincs róla. Az a boldog, aki ki tud játszani egy-egy rendeletet. Ezért nincs nálunk sok minden olyan jól, amilyen jól lehetne. Nevelni kell még itt a rendre, a fejjelre az embereket.

Tésztát csak kenyérjeggre lehet adni. A főváros tanácsa hirdetésben közölte, hogy január 28-ától kezdve a vendéglőben csak kenyérjegy ellenében szabad tésztát kiszolgálni. Jegyhez köti a tanács a buzdarára árusítást is, amivel az a célja, hogy a liszttel való pazarlást megaka-dályozza. A tanács rendelkezése a következő:

1. A buzdarárt csakis liszt- és kenyérjegy ellenében és a jegyszelvényeken megjelölt liszt súlyának megfelelő mennyiségben szabad árusítani.
2. Vendéglő, kávézó, kocsma, büfé, kávéház, kávéemelő-üzletekben és tejítő-csarnokokban, egyesületi, gátri vagy egyéb közös étkezőkben, valamint bármiféle más étkező-üzletben, nemkülönben a népkonyhákban és hasonló jellegű intézményekben főtt vagy sült tésztát csakis fővárosi liszt- vagy kenyérjegy ellenében szabad kiszolgáltatni, árusítani vagy vásárolni.
3. Egy adag főtt vagy sült tésztáért a liszt- és kenyérjegynek vagy a pótlójának egy darab (hat deka lisztből) szelvényét, vagy pedig a napi kenyérjegynek két darab, egyenként négy deka kenyérről szóló szelvényét kell leszedni.
4. A vendéglői étkezés szabályozása tárgyában kiadott tanácsi hirdetés 5. és 7. pontjainak a tésztaadagra vonatkozó rendelkezései akként változnak, hogy a főtt és sült tésztaadagok sulya legalább tizenkét deka legyen. 5. A cukrászáté-ményért, tortáért, felfújtért, valamint a husétel-hez adott tésztakörítésekért kenyérjegyet nem szabad követelni. 6. A vendéglőkben étkezők ré-szére eddig kiosztott kenyérjegyek, valamint a szállóvendégek eddigi napjegyének érvénye ez év január 28-án megszűnt és e naptól fogva minden fővárosi lakos napi huszonnégy deka liszt, vagy harminchárom deka kenyér vásárlására jogosító liszt- és kenyérjegyet, a szálló-vendégek epdig az eddigi háromszelvényes jegy helyett négyzelvényes napi kenyérjeggyel kapnak.
7. A tésztaételkért beszedett jegyszelvénnyel az üzlet, illetve az étkező tulajdonosa a közép-ponti liszt hivatalnak (IV., Szervita-tér 9) elsőszá-molni tartozik, mert újabb lisztet csak az elsőszá-molt jegyszelvények ellenében kap. 8. A ven-

déglőkben és egyéb étkező-üzletekben a rán-tás céljára szükséges lisztet ugyancsak a közép-ponti liszt hivatal utálja ki. 9. A vasuti pályá-udvarokon levő vendéglőkben tésztát továbbra is jegy nélkül szabad kiszolgálni. 10. A fenti ös-zses rendelkezések ez év január 28-án lépett életbe. 11. Aki e rendelkezéseket nem tartja meg, az két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal ben-tetetik.

Figyelmeztetjük és kérjük a vendéglős kar-társainkat, hogy szigorúan utasítsák alkalmazot-taikat a rendelet megtartására. Tésztát liszt, illetve kenyérjegy nélkül ki ne szolgáltatssanak. Kiméljék meg magukat a hercehurcától, a meg-büntetéstől. Vigyázzanak az ipar jóhírére. S így szolgálják hazájukat is. Sajnáljuk, hogy agilis vezetőségünk hiába vetette magát közbe értünk, érdekeinket, mikor a napokban Folkusházi ta-nácsosnál eljárót ez ügyben. Ha már nem lehet segíteni, változtatni a dolgot: a rendeletet tartjuk meg. Szorítsuk rá vendégeinket is.

Sacharin-rendelet készül. A pénzügy-minisztériumból a legközelebbi napokban sa-charin-rendelet kerül a nyilvánosság elé. Ér-füleslőnk szerint a kormány megengedi majd ideiglenesen, hogy a likőrök és édes ita-lak készítéséhez sacharint használjanak. A sacharin árait is hivatalosan fogják megállá-pítani. Németországban már huzamosabb idő óta készülnek az édes italok cukorpótlás gya-nánt sacharinnal. A cukor okos pótlását csak örömmel fogadjuk.

Fixizetés a kávéházi és szállodai női alkalmazottaknak. A kereskedelmi és iparkamarák a kereskedelmi miniszter leirata alapján fontos so-cziális ügyben foglal véleményét mondani. Tudva-lóval a mult esztendőben a belügyminiszter szigorú rendeletet bocsátott ki az üzletszerű sze-relem megállítására végett. A prostitúciónak ugyanis igen szomorú eredményeit láttuk az or-szágon és éppen ezért a kormány szükséges-nek tartotta, hogy erőlyes kézzel nyuljon ehhez a kérdéshez s a mult évben kiadott rendelet felhatalmazta a hatóságokat, hogy megvonhas-sák a szállodai és vendéglői iparjogot az olyan üzletektől, amelyek tulajdonosai elősegítik a prostitúció terjesztését. A kormány azonban arra a meggyőződésre jutott, hogy ez csak fél in-tézkedés volt, mert a bajt gyökeresen nem tudta orvosolni. Az eddigi tapasztalatok szerint a kár-tekony ragályok félsze azokban a szállodákban keresendők, amelyekben a női alkalmazottaknak nincs fixizetésük, hanem más uton szerzett jö-vedelmükből tartják el magukat. A kormány el-határozta, hogy ennek az ártalmas rendszernek véget fog vetni és, rendeletileg fogja törvény-hatóságunkint megállapítani a szállodai, vendéglői és kávéházi női alkalmazottak minimális ál-landó fizetését. Hogy azonban a régi üzlet-tulajdonosok meghallgatása nélkül ne határozzon ebben a kérdésben, arra hivta fel a kereskedelmi és ipari legfőbb érdekképviseletet, a kamarát, hogy az ez ügyben összehívandó szakértekezlet alapján tegyen javaslatot emez üzletek női alkalmazottainak fixizetésére vonatkozóan.

A fiemei sörgyári vállalkozás ügye. A fővárosban már néhány nap óta hírek ke-rengenek nagyszabású sörgyár alapításáról Fiume városában. Értesülőnk szerint már a legközelebbi napokban nyilvánosságra ke-rül az új sörgyári alapítás terve. Az új sör-gyár alapítókéje több millió korona lesz és

egy konzorcium fogja létesíteni, melynek tag-jai a Kőbányai polgári serfőző rt. és annak érdekel két bankja: a Magyar Általános Hitelbank és a Magyar Leszámitoló és Pénz-váltóbank, továbbá Fiume városa és egy fiu-meit tőkésekből álló érdekcsoport. A tárgya-lások jelenleg Fiumében folynak és azokat tőszegi Freund Antal, a Kőbányai polgári serfőző rt. ügyvezető igazgatója, egyrészt és Fiume város polgármestere másrészt ve-zetik. Az új gyár Fiume környékén épül fe, bankári teendőit a két érdekel pénzügyet fiemei főkieltelepe boyolítja majd le. Egy-lore több sörre volna szükségünk, nem több sörgyára.

Új adók Kassán. Kassa adóügyi tanácsosa, Bauer Gusztáv, szabályrendelet-tervezetet dolgo-zott ki a vígalmi-, kártya- és pezsgőadó be-hozataláról. A terv szerint megadóztatnak a be-lépődíj mellett a közönség szórakoztatására ren-dezelt összes előadásokat, látványosságokat, es-télyeket, kivéve a kizárólag közjótékonyági, közoktatási és közérdekű célok javára rende-zett előadásokat, valamint a kizárólag a tanuló-ifjúság részére rendezett színházi és moziló-adásokat. Ugyancsak adómentesek az Uránia tu-dományos előadásai. Az adó alapja a tényleg fizetett belépődíj összege. Az adókulcsot négy, illetve öt százalékosra tervezik a színháznál, míg egyebütt tíz százalékra. A kártyaadó cso-magonként 50 fillér volna, amit a bevő az el-árusításnál vonna le. A pezsgő adója palackon-kint 1 korona volna. Mindig csak adó, adó. S mi vendéglősök és kávéosok mindig nyakig ke-rülünk bele.

Drágább a gáz és az elektromos áram. A tanács plakáton közli a közönség-gel, hogy a közgyűlés határozatának meg-felelően a gáz köbméterének árát 20 fillérben egységesítette, az elektromos áram hektovattórójának árát pedig 6 fillérről 7 fillérré emelte föl. Az árdragítás a mérőknek januári leolvasása után lép életbe, ami annyit jelent, hogy a januári fogyasztást még a régi áron fizetjük, a februárít azonban már drá-gább áron.

A hústalan étlapok reformja. Már a hústalan napok elrendelések kifejezést ad-tunk aggodalmunknak, hogy a felhasználásra engedélyezett hallélek mennyisége, a fogyasz-tás előrelátható emelkedése miatt, fokoza-tosan csökkenni fog és ezzel párhuzamosan az árak olyan magasságra fognak emelkedni, amely a fogyasztókra nézve elviselhetetlen lesz. A gyakorlat, a tapasztalt pesti vendéglő-söknek adott igazat. A pesti vendéglői ét-lapok ijesztő halálrai eléggé bizonyítják, hogy már a legjobban felmerült »halkérék« is akut lett. A vendéglősök közül többen, a helyzet tarthatatlan voltára való tekintettel, az ipar-kamara útján Kürthy báróhoz akartak for-dulni, hogy a hústalan napok körül csináljon rendet és engedje meg a hústalan napokon szárnyasok fogyasztását is. A kamara a kér-dés nagy horderejére való tekintettel ankkre hivta össze a vendéglősöket, akiknek állás-foglalása nem volt egyöntetű. A vendéglő-

A BORSZÉKI MADONNA savanyuviz, kitűnő borviz és asztaliviz.

Teljesen vasmentes, a bort és pezsgőt nem feketíti. Dus szén-savtartalmánál fogva az emésztést kedvezően befolyásolja.

Megrendelhető: Borszéki Fűrdővállalat Részvénytársaságnál, Budapest, V. Nádor-u. 6. Telefon 157-81 és 162-84.

sők egyik csoportja, »hazafias érzületre« való hivatkozással, ellenezte az egész tervezetet és főleg azzal érvelt, hogy a megpróbáltatás e nehéz napjaiban nem szabad a vendéglősöknek a háborus közéleti rendezetek lefaragásával elsőknek előállni. Az értekezlet, amelyen a kamara részéről Vágó titkár elnököt, akceptálta ezt a felfogást, úgy hogy a javaslat el sem juthatott Kürthy báró kezéhez. A reformot keresztülvinni óhajtott csoport azonban nem nyugodott meg ebben a döntésben és új beadványt intézett a kamarához, amelyben az előbbi kérelmét megújítja és arra kéri a kamarát, hogy ezuttal egyenesen a Közéleti Hivatalhoz továbbítsa indítványát. A kamara ezt meg is tette és így rövidesen el fog dőlni, hogy megmarad-e sivar egyszerűségében és ijesztő drágaságában a hustalan napok szomorú ét-

lapja, vagy pedig szárnycs kerülhet terítékre a pesti vendéglőkben. A tanúság pedig ebből az, hogy mi magunk se tudunk soha egyetérteni, hogy várjuk akkor sorsunk jobbrafordulását?

Arcképes eselédkönyv Almády tanácsos egyik fővárosi hetilapban úgy nyilatkozott, hogy egész erejével küzd a belügyminisztériumban annak érdekében, hogy megcsinálják végre a közbiztonság érdekében oly fontos arcképes eselédkönyveket. Ehhez nem kell a törvényt megváltoztatni, mert épen a törvény mondja ki, hogy a eselédkönyv kiállításának módját miniszteri rendelet határozza meg. Így lehetne csak ellenőrizni a eselédkeket. Ma senki se tudja, kit enged be a házába, kire bizza naponta.

RUM

Belföldi	Nagy üveg	Kis üveg
Cuba	8 kor.	5 kor.
Ananás	10 kor.	6 kor.
Jamaika	12 kor.	7 kor.
(különl.)	14 kor.	8 kor.
Szétküldés	16 kor.	9 kor.
	5 üvegenként postal utánvétel.	

Bloch Gy. és Társa rum, likőr-különlegességek áruháza, Budapest, VI. kerület, Aradi-utca 10. szám.

Magyarádi

krb. 100 hektóliter 1916. évi saját termésű bor, esetleg kisebb tételekben is eladó. —

Szuhy Pál, Almászegres (Magyarád mellett) Arad-m.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a **Magyar Kir. Szab. Osztályorsjáték** (XXXVII. sorsjáték) **6. osztályának** húzások f. évi február hó 14-től március hó 13-ig tartanak meg, még pedig a következő napokon: február 14, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 26, 27, március 1, 2, 5, 6, 8 és 13-án. A húzások a négy első napon 1/29 órákor, a többi napokon 9 órákor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a **Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték húzási termében**. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt, **1917. február 7-ig** eszközözendő. Budapest, 1917. évi január hó 28-án.

Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték Igazgatósága.
TOLNAY. HAZAY.

Magyar királyi államvasutak üzemeltetősége,
Kolozsvár. 2903 1917. szám. — I.

Pályázat.

A magyar királyi államvasutak kezelésében levő brassó-háromszéki helyi érdekű vasút részvénytársaság Sepsiszentgyörgy állomásán be rendezett vendéglői üzlet 1917. évi március hó 1-től számított 5 (öt) évre bérbeadandó lévén, annak bérbeadára iránt ezennel pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk emellett figyelmét, kik említett állomási vendéglőt bérbevenni óhajtják, hogy a szabályszerűen felbéljegyzett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 1917. évi február hó 15-én déli 12 óráig külön lepecsételt és »Ajánlat a sepsiszentgyörgyi állomási vendéglői bérletére« megjelöléssel ellátott borítékban a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzemeltetősége általános osztályához (Htkárság) címezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzemeltetőség gyűjtőpénztáránál 1917. évi február hó 14-ig bánatpénz fejében 500 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldendő.

Készpénzben lelet összeg után kamatot nem fizetünk.

Az ajánlatban a letétel megtörténte hivatkozás teendő, de a letételről nyert elismerést mellékelni nem kell.

Az üzemeltetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, függetlenül a felajánlott bérösszeg magasságától, belátásához képest szabadon választhasson.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatokat, továbbá oly ajánlatokat, melyek táviratilag tételnek s végre olyanokat, melyekre az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe nem veszünk.

Ezen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzemeltetőség általános I. osztályában tudhatók meg, amelyekre névle e helyen is megjegyezzük, hogy a vendéglőhöz az üzleti helyiségekben kívül a bérlő céljaira szolgáló három szoba, konyha és élel-kamrából álló magánlakás is tartozik.

Kolozsvár, 1917. január hó 25-én.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

Világszerte utánazsák

Szent-István dupla malátásör utolérhetetlen.

Gyártja a
Kőbányai Polgári Serfőző R.-T.
Budapest—Kőbánya.

Ajánlunk
kötelezettség nélkül jó minőségű
cognacot,

nagyobb, de legalább 100 üveg
vételnél.

3½ decis üvegekben á Kor. 4.60
7 decis üvegekben á Kor. 8.40
ab nyirbátori raktárunk, előze-
tes készpénzfizetés mellett, min-
den levonás nélkül.

Néhány 100 hl. nyiri bor jutá-
nyos árban kapható

Polacsek Fülöp és Fia Nyirbátor

COGNAC

Czuba-Durozier et Cie

francia cognac-gyár

Promontor.

Alapított 1884-ben.

Iparsó

fagyalt, jegeskáv, hidegkés-
szítmények előállításánál a jég
szósására. valamint hűtőkészü-
lékekhez. Minden felvilágosí-
tást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kér-
dezősködéssel díjmentesen nyújt
A Magyar Királyi Sőjövődék Vezérügynöksége
BUDAPEST, V., Váci-körut 32. sz.

SAJT.

Többféle kemény és
lágysajtot legfinomabb
minőségben gyárt, továbbá
eredeti ementháliban
állandóan nagy
raktárt tart:

Stauffer és Fiai
magyarországi Répcelak
sajtgyárak

FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R. T. KŐBÁNYÁN

már az első év-
ben 248.000 hl.
sört gyártott, ez
bizonyítja legfé-
nyesebben sörei-
nek kitűnő minő-
ségét.

Mielőtt

szükségletét
valódi hegyi
málna

szörpben
fedezné, kérjen
mintázott ajánlatot
**STEINER
ÉS LÖWY**

első besztercebányai
hidraulikus gyümölcs-
sajtoló és szörpgyártól
Besztercebányán

LITTKÉ L.

pezsgőboryár-telepe PÉCS.
Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Frígyes főherceg
ő császári és kirá-
lyi fensége, Salva-
tor Lipót ő cs. és
kir. fensége és
„Nemzetközi Háló-
kocsi” és „Európai
Express Vonat-tár-
saság” szállítója.

PEZSGÓFAJOK:
„SPORT GRAND
VIN SEC”, „CA-
SINO EXTRA SEC”,
„FORENLAND”
(savanykás) „BRI-
TANIA EXTRA
DRY” (cukor nélk.)

TÖRLEY

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.-T.

BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36. Saját palackz-töltés

Ajánlja kitűnő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kivitteli márcziusi-,
korona- (à la pilseni), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla maláta kősör, kökorsókban.
Nagyobb sörmennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

AZ „ERDÉLYI PINCZE - EGYLET”

császári és királyi udvari szállítók
KOLOZSVÁROTT.

Sürgönczim: Bortermelők szövetsége, Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövetségi termelő tagjaitól beszerzett és minden
kiállításon elsőrendű érmekeket nyert tisztán kezelt és kitűnő minőségű
fehér- és veres-, asztali-, peccsenye-, csemege- és gyógyborait.
Megkeresésére készséggel küld árlapot az igazgatóság.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVENY-SERFŐZŐDE

Budapest-Kőbánya.

Fennáll:

1854 óta

A legújabb technikai berendezésekkel
felszerelt serfőzde évi gyártó képessége **1.000.000 hl.**

Hordósrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-u. 6. Telefon József 4-29. Anyaföldi jég-
verem: Telefon 115-85. Rudai jégverem: Telefon 43-40. Vidékre X. Külsőfőzserényi-ut 11.
Telefon 52-58 és 52-00 Palackrendelés Budapestre és vidékre X. Külső Jászberényi-ut
11. szám. Telefon 50-98. Budapestre a városi sörraktárakban is